

Преамбула

Ми, учасники Міжнародної конференції «Ольвійський форум – 2009», президенти, канцлери, ректори та віце-ректори університетів України та країн світу, вчені, керівники наукових, громадських інституцій та об'єднань, діяльність яких спрямована на освітню сферу, ті, що зібралися в Ялті, Україна, 11-14 червня 2009 року, висловлюючи надію на перспективу розширення співробітництва усіх європейських націй через єднання університетів, переконані в тому, що народи і держави, як ніколи раніше, мають усвідомити нову функцію та роль, яку університети покликані відігравати в суспільстві XXI століття, що стає усе більш зорієнтованим на перехід до сталого розвитку,

звертаючи увагу на те, що домінуючими тенденціями розвитку університетської системи освіти стають формування світогляду нової якості, демократизація особистості та пристосування її до життя в умовах свободи,

посилаючись на **Ольвійську Декларацію Університетів**, проголошену 12 червня 2009 року в Ялті,

приймаємо Рамки пріоритетних дій: Втілення в життя Ольвійської Декларації Університетів як керівні принципи вирішення завдань і використання можливостей в області академічних свобод, університетської автономії, науки і освіти як фундаментальної основи для сталого розвитку суспільства.

1. Пріоритетні дії на національному рівні

1.1. Активно використовувати можливості web-середовища, освітні портали для ініціювання дискурсів, проведення форумів щодо академічних свобод та університетської автономії з метою формування свідомого ставлення громадськості до даних питань та врахування потреб забезпечення сталого розвитку суспільства.

1.2. Висвітлювати в загальноукраїнських засобах масової інфор-мації проблеми академічних свобод та університетської автономії.

1.3. Усіма доступними легітимними засобами наполягати на адаптації національних нормативних актів відповідно до міжнародних актів.

1.4. Рішуче протидіяти проявам порушення академічних свобод та університетської автономії, використовуючи в цих випадках гласність.

1.5. Установити, що основним методом оновлення вищої освіти має бути партнерство на основі спільних інтересів, взаємної поваги та довіри університетів із зацікавленими сторонами – організаціями, що відповідають за розробку політики на національному та інститу-ціональному рівнях.

1.6. Налагоджувати більш тісну співпрацю й партнерство з урядовцями, неурядовими організаціями, представниками індустрії в області міждисциплінарних досліджень та

освітніх програм, формування політики та обміну інформацією щодо сталого розвитку.

1.7. Розробляти освітні програми, які б забезпечували здатність університетів надавати майбутнім поколінням достатній рівень освіти та знань так, щоб вони здобули світогляд нової якості, що гарантує дотримання гармонійного співвідношення в тонкій рівновазі між природою і самим життям.

1.8. Започаткувати навчальні плани з екологічного менеджменту, сталого економічного розвитку, демографії народонаселення та суміжних дисциплін для того, щоб забезпечити усіх випускників університету знаннями про еколого-економіко-соціально свідоме громадянство.

1.9. Розробити продуктивну платформу для комунікацій і дебатів між наукою, суспільством, промисловістю і бізнес-корпораціями як сучасну форму єднання університетів та утворення університетської системи освіти в національних і глобальних інтересах.

1.10. Утворити Асоціацію Університетів України (АУУ) як колегіальний координаційний орган, що спрямовує дії активних та відповідальних лідерів університетської системи освіти як на національному, так і на світовому рівнях, на шляху до вищого ступеня академічних свобод та університетської автономії, досягнення цілей та цінностей сталого розвитку цивілізації.

2. Пріоритетні дії на рівні університетів

2.1. Використовувати регіональні засоби масової інформації, телебачення та пресу для інформування громадськості стосовно питань академічних свобод та університетської автономії, стратегії сталого розвитку суспільства.

2.2. Проводити конференції, організовувати дискусії з проблем академічних свобод, університетської автономії, науки і освіти для сталого розвитку суспільства.

2.3. Включати до робочих програм дисциплін питання академічних свобод, університетської автономії, науки і освіти для сталого розвитку суспільства.

2.4. Висвітлювати положення міжнародних актів щодо академічних свобод та університетської автономії при викладанні різноманітних дисциплін.

2.5. Проводити соціальний моніторинг із проблем академічних свобод, університетської автономії, науки і освіти для сталого розвитку суспільства і поширювати результати серед відповідних державних органів.

2.6. Встановлювати партнерські зв'язки між університетами та з початковими і середніми школами, розробляти міждисциплінарні освітні програми, у тому числі про народонаселення, довкілля та сталий розвиток.

2.7. Університети повинні залучати практиків із бізнесу та громадського руху для вироблення міждисциплінарного підходу у створенні освітніх програм, проведенні досліджень, практичних заходів і роботи з громадськістю задля підтримки сталого майбуття.

2.8. Університети повинні стати прикладом соціально-екологічної відповідальності через впровадження практик збереження ресурсів, переробки і зменшення відходів.

2.9. Налагодити співпрацю з національними та міжнародними організаціями для сприяння всесвітньому університетському руху задля сталого майбуття.

2.10. Адміністрація університету і викладацький склад повинні утворювати творче та продуктивне науково-освітнє середовище, пам'ятаючи, що академічна свобода неможлива без особистісних свобод академічної спільноти, які визначають та формують особистість: свобода бачити і чути, думати, відчувати, хотіти й обирати, накреслювати шляхи самореалізації, а не розігрувати жорстко задану або свідомо безпечну роль, – і свобода поділитись усім цим з іншими.

2.11. Університети і дослідницькі установи з метою відкритого доступу до знань повинні:

- розвивати власні інституційні політики та стратегії щодо вільного доступу до повних текстів відрецензованих наукових результатів учених університету та можливість доступу до них, пошуку та використання будь-якими потенційними користувачами через інтернет для підвищення наукової, соціальної та економічної значимості наукових досліджень;
- створювати, розвивати з цією метою інституційні репозитарії та журнали відкритого доступу;
- сприяти вільному використанню такої інформації для досліджень та навчання.

2.12. Становлення особистості в університетах підпорядковується формуванню світогляду нової якості, яке ґрунтується на дотриманні таких основних принципів:

- цілеспрямованості на активну творчу діяльність у реальних умовах, що існують у суспільстві;
- єдності свідомості та поведінки, виховання в діяльності;
- індивідуального підходу та поєднання поваги до особистості з розумною вимогливістю.

2.13. Адміністрація університету повинна відкрити Секретаріат або Комітет з питань академічних свобод, університетської автономії, науки і освіти для сталого розвитку з метою інформування та підтримки ініціатив інших організацій з реалізації Ольвійської Декларації Університетів.

3. Пріоритетні дії на глобальному рівні

3.1. Відслідковувати світові тенденції та приєднуватися до між-народних актів, що торкаються питань академічних свобод, університетської автономії, науки і освіти для сталого розвитку.

3.2. Активізувати участь у міжнародних форумах та конференціях, підготовці друкованих видань стосовно академічних свобод, університетської автономії, науки і освіти для сталого розвитку.

3.3. Адаптувати положення міжнародних актів та вносити їх до Статутів університетів і направляти пропозиції до відповідних державних організацій.

3.4. Поширювати знання про сталий розвиток серед широкого загалу населення, урядовців, на виробництвах та в університетах, відкрито обговорюючи нагальну потребу рухатися в напрямку до сталого майбуття.

3.5. У рамках створення інституційної культури сталого розвитку, академічні свободи, університетська автономія, наука і освіта мають спиратися на залучення всіх університетів до освітянського висвітлення, дослідження, формування політики та обміну інформацією про народонаселення, довкілля та розвиток у напрямку до глобальної сталості.

Підтримка руху

Лідери університетів України та країн світу, наукових, громадських інституцій та об'єднань, діяльність яких спрямована на освітню сферу, учасники Міжнародної конференції «Ольвійський форум – 2009» та всі, хто приєднується до Ольвійської Декларації Університетів, готові зі всією рішучістю здійснювати заходи, направлені на досягнення цілей, проголошених в Ольвійській Декларації Університетів.

Ми беремо на себе зобов'язання діяти разом, у рамках наших індивідуальних і колективних зобов'язань, шляхом прийняття всіх необхідних мір для перетворення в життя принципів, що стосуються академічних свобод, університетської автономії, науки і освіти для сталого розвитку, які проголошені в Ольвійській Декларації Університетів.

Ми закликаємо використовувати **Рамки пріоритетних дій: Втілення в життя Ольвійської Декларації Університетів** або її відповідні частини при плануванні і здійсненні конкретних заходів, які стосуються академічних свобод, університетської автономії, науки і освіти для сталого розвитку.

Таким чином, ми беремо на себе зобов'язання здійснювати справді багатобічну і

багатогранну діяльність в окресленому напрямі, досягти означених вище цілей – у межах своєї компетенції та поважаючи відмінності в культурі, мові, національних освітніх системах, а також автономію університетів, – із метою зміцнення світової сфери вищої освіти. Задля цього ми проводитимемо політику міжнародного співробітництва із залученням неурядових організацій, що функціонують у сфері вищої освіти. Ми сподіваємося на швидку та позитивну відповідь з боку університетів, наукових, громадських інституцій та об'єднань, урядових структур, на їх активний внесок в успішність наших зусиль.

Ялта, Україна, 12 червня 2009 року